

Fistiki Fest: το στοιχείο της Αίγινας

Μέσα στο πανόραμα των ενδιαφέρουσων παρουσιάσεων που γίνονται στα πλαίσια αυτού του Συνεδρίου το Aegina Fistiki Fest αποτελεί τη ζωντανή απόδειξη ότι σε καιρούς κρίσης και απαισιοδοξίας μια ομάδα ανθρώπων που προχωρά με πρόγραμμα, δημιουργικότητα, μεράκι και συλλογική δουλειά μπορεί να πετύχει πράγματα που στην εκκίνηση τους φαίνονται ακατόρθωτα.

Η αυλαία του 2^{ου} Φεστιβάλ φιστικιού που πέφτει στην Αίγινα τον Σεπτέμβριο του 2010 ύστερα από 4 ημέρες γιορτής έχει να επιδείξει εντυπωσιακά αποτελέσματα: 50 εμπορικοί εκθέτες, 100 τουλάχιστον εικαστικοί καλλιτέχνες, μουσικοί, ηθοποιοί, 80 εθελοντές, 35.000 παρουσίες επισκεπτών, τουλάχιστον 400.000 € τζίρος και κυρίως ένα νησί που πλέει σε κατάσταση αγαλλίασης, αποτελούν τα δυνατά στοιχεία αυτού του απολογισμού.

Τρία χρόνια πριν, τίποτε δεν προμήνυε αυτή την επιτυχία.

Η φιστικιά, το δέντρο από το οποίο προέρχεται το περίφημο φιστίκι Αιγίνης, έπειτα από μια μεγάλη περίοδο συνεχούς ανόδου και ανάπτυξης ως κυρίαρχη καλλιέργεια του νησιού που κράτησε από το 1920 έως το 1980 άρχισε να δέχεται πλήγματα και να μπαίνει σε φάση κρίσης: υψηλό κόστος καλλιέργειας, ασθένειες, οικοπεδοποίηση των χωραφιών ήταν οι βασικοί λόγοι. Απογοήτευση και παραίτηση έχουν κυριεύσει τους παραγωγούς.

Τον Μάιο του 2008 διοργανώνεται μια ημερίδα / κραυγή αγωνίας από τους Ενεργούς Πολίτες Αίγινας με τον τίτλο « Βάστα καημένη φιστικιά». Έχουν κληθεί να δώσουν τα φώτα τους ειδικοί διατροφολογίας, καλλιεργητές, υπεύθυνοι οργανισμών πιστοποίησης, γκουρμέ και γαστρονόμοι, στελέχη του mastihashop όπως και εκπρόσωποι του φιστικιού του Bronte της Σικελίας μιας περιοχής που έχει αναπτύξει ιδιαίτερα την επεξεργασία και την προώθηση του φιστικιού τους.

Το γεγονός αυτό δίνει ένα πρώτο ερέθισμα στην κοινωνία του νησιού και το έναυσμα για την ανάπτυξη μιας συζήτησης για δημιουργία φεστιβάλ. Δυο επιχειρηματικές πρωτοβουλίες ξεκινούν ταυτόχρονα με προτάσεις προς τον Δήμο της Αίγινας και τελικά με την συμμετοχή κοινωνικών φορέων συγκροτείται μια άτυπη ομάδα επεξεργασίας του θέματος.

Ύστερα από λίγο διάστημα τον Σεπτέμβριο του 2008 η ομάδα ταξιδεύει στο Bronte, μια κωμόπολη στις πλαγιές της Αίτνας, όπου τυγχάνει εξαιρετικής υποδοχής από τις αρχές και τους παραγωγούς της περιοχής.

Επισκέπτεται κτήματα, μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης, συναντά γεωπόνους και παρακολουθεί από κοντά το φεστιβάλ τους την "Sagra del pistacchio" που διοργανώνεται εδώ και 20 χρόνια. Οι Σικελοί έχουν πλούσια παράδοση χρησιμοποίησης του φιστικιού στην μαγειρική και την ζαχαροπλαστική τους.

Το σημαντικότερο όμως που αποκομίζουμε από αυτή την εμπειρία είναι η υπερηφάνεια με την οποία οι Ιταλοί παραγωγοί υπερασπίζονται το προϊόν τους: το θεωρούν το καλύτερο του κόσμου. Είναι αυτό το αίσθημα που λείπει εκείνη την στιγμή από την κοινωνία της Αίγινας.

Επιστρέφοντας στην Αίγινα η ομάδα μετατρέπεται πλέον σε Οργανωτική Επιτροπή και με την συμμετοχή του Δήμου, της Νομαρχίας, αγροτικών φορέων, κοινωνικών φορέων, τοπικών μέσων επικοινωνίας και διακεκριμένων προσώπων του νησιού, αρχίζει να οργανώνει πλέον συστηματικά τη δουλειά της. Επιλέγει το όνομα "Fistiki Fest" που βοηθάει την διεθνή αναγνωρισιμότητα της γιορτής και οριστικοποιεί το πολυεπίπεδο της μορφής της (εμπορικό, πολιτιστικό, ψυχαγωγικό, ενημερωτικό).

Δημιουργεί τους τομείς αρμοδιότητας ανά θέμα, ξεκινά τις επαφές με τις παραγωγικές ομάδες, τους εθελοντές, τους καλλιτέχνες. Η δουλειά προχωράει με

δυνατούς ρυθμούς επί 9 μήνες μέχρι και την έναρξη της πρώτης Γιορτής τον Σεπτέμβριο του 2009.

Η εμπορική έκθεση κατά το τετραήμερο του φεστιβάλ ξετυλίγεται στο λιμάνι, φυσικό χώρο υποδοχής των επισκεπτών του νησιού.

Οι εκθέσεις με τα έργα των καλλιτεχνών απλώνονται σε όλη την πόλη σε κάθε είδους χώρο: βιβλιοπωλεία, ξενοδοχεία, ζαχαροπλαστεία, προαύλια εκκλησιών, εστιατόρια, μπαρ, καταστήματα.

Το ενδιαφέρον των επισκεπτών για τα έργα έχει άμεσο αντίκτυπο στην εμπορική κίνηση των καταστημάτων.

Ο χώρος με την παιδική ψυχαγωγία και της δημιουργικές δραστηριότητες στο χώρο του Πύργου του Μάρκελλου στην καρδιά της πόλης είναι ένα από τα δυνατά σημεία της Γιορτής. Τα παιδιά συμμετέχουν σε συλλογικές δραστηριότητες ζωγραφικής, χειροτεχνίας, ραπτικής και παρακολουθούν παραστάσεις από μουσικούς, κλόουν, ηθοποιούς.

Μια πολύ σημαντική έκθεση κεραμικής γίνεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο. Σύγχρονοι κεραμιστές παρουσιάζουν τη δουλειά τους στους χώρους όπου φιλοξενούνται περίφημα ευρήματα της Αιγινήτικης κεραμικής διάσημης από την αρχαιότητα.

Η έκθεση με την πορεία της φυσικής από τα βάθη της Κεντρικής Ασίας μέχρι την Ελλάδα και την Αίγινα εξιστορείται με ευαισθησία και εμπειριστωμένη τεκμηρίωση στους χώρους του Λαογραφικού Μουσείου.

Εξειδικευμένα σεμινάρια αγροτών δίνουν τη δυνατότητα στους καλλιεργητές να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και να ανταλλάξουν απόψεις με συναδέλφους τους που έρχονται για τούτο από άλλα μέρη της Ελλάδας.

Η γαστρονομία παίζει εξίσου το ρόλο της στο φεστιβάλ. Οι ζαχαροπλάστες πολλαπλασιάζουν τις προτάσεις τους και οι εστιατορές πειραματίζονται με νέες συνταγές. Άνοιχτος διαγωνισμός μαγειρικής προς την κοινωνία δίνει την δυνατότητα συμμετοχής σε δεκάδες ανθρώπους.

Τέλος συναυλίες, θεατρικά δρώμενα και χάπενινγκς σε κλειστούς ή ανοιχτούς χώρους τονίζουν τον πολυποίκιλο χαρακτήρα της γιορτής.

Συνοψίζοντας τα συστατικά της επιτυχίας θα μπορούσα να πω τα εξής:

- Οργανωμένη συλλογική δουλειά υψηλού επιπέδου
- Δημιουργικός διάλογος και συγκερασμός των διαφορετικών απόψεων
- Υποστήριξη από τη Δημοτική αρχή προς την Οργανωτική Επιτροπή με παράλληλη εμπιστοσύνη στην αυτονομία των ενεργειών της.
- Άνοιγμα προς την κοινωνία και τον εθελοντισμό μέσα σε κλίμα εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας.
- Υποστήριξη του εγχειρήματος από πολλούς επώνυμους και μη φίλους του νησιού
- Timing : το Φεστιβάλ ήρθε την σωστή χρονική στιγμή. Σε εποχές γκρίνιας και απαισιοδοξίας έδωσε αυτό που ο κόσμος ζητούσε.

Τα οικονομικά μεγέθη είναι εντυπωσιακά.

Το κόστος εις ότι αφορά τα έσοδα – έξοδα ταμείου ανέρχονται σε 79.000 €.

Εξ αυτών η συμμετοχή του Δήμου είναι περίπου 9.300 €. Τα υπόλοιπα έσοδα προέρχονται από χορηγίες, εισιτήρια και άλλες πωλήσεις.

Πέρα από αυτά υπάρχουν υπηρεσίες μη πληρωθείσες από την Επιτροπή, που ανέρχονται στο ποσό των 75.000 € και έχουν να κάνουν με:

- Υπηρεσίες Οργανωτικής Επιτροπής (εθελοντική προσφορά)
- Χορηγίες και προβολή Μέσων Επικοινωνίας
- Παραχώρηση χώρων και αιθουσών

- Μουσική συναυλία από Νομαρχία

Συμπερασματικά το σύνολο κόστους ανέρχεται σε περίπου 154.000 € και ο συνολικός τζίρος ξεπερνά τα 400.000 € (εκθέτες, ξενοδοχεία, εστιατόρια, μπαρ, πλοία κλπ).

Παράλληλα πολύ σημαντικό είναι ότι δημιουργήθηκε μια τάση αναστροφής του αρνητικού κλίματος σχετικά με την φιστικιά. Νέοι σεφ και ζαχαροπλάστες μπήκαν στο παιχνίδι, άρχισαν να δημιουργούν συνταγές και παρασκευάσματα που δεν υπήρχαν προηγουμένως, η ζήτηση για το αποφλοιωμένο φιστίκι αυξήθηκε και κατ'επέκταση τα κέρδη των παραγωγών. Οι καλλιεργητές ένοιωσαν ξανά να υπάρχει ενδιαφέρον για το προϊόν τους και συγχρόνως μέσω των σεμιναρίων πήραν υποστήριξη για βελτίωση της παραγωγής τους. Το φεστιβάλ φιστικιού με το παράδειγμα του ήρθε να αποδείξει ότι σε καιρούς κρίσης μπορούν να δημιουργηθούν σοβαρές δυνατότητες ανάπτυξης δημιουργικών πρωτοβουλιών. Οι τοπικές κοινωνίες μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση.

Χωρίς καμία αμφιβολία το στοίχημα του Fistiki Fest κερδήθηκε από την ομάδα των ανθρώπων που αποτέλεσαν τον πυρήνα αυτής της πορείας τα τελευταία δυο χρόνια. Το γλυπτό της Λήδας Παπακωνσταντίνου στο λιμάνι της Αίγινας τις ημέρες της γιορτής είναι εμβληματικό ως προς τούτο : μια πόρτα άνοιξε.

Η γιορτή του φιστικιού αγκαλιάστηκε από την κοινωνία του νησιού η οποία το θεωρεί πλέον ως ένα από τα σημαντικά γεγονότα της χρονιάς.

Το στοίχημα πλέον έχει να κάνει με την συνεχή βελτίωση του φεστιβάλ την διατήρηση της ζωτικότητας του, των καινοτομικής του διάθεσης και του ενοποιητικού χαρακτήρα που αντιπροσωπεύει για την κοινωνία του νησιού.

Γι αυτό είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι.

Στράτος Πανταβός

Αρχιτέκτων

Αντιπρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής Fistiki Fest 2010

«Δίνοντας αξία στην εμπειρία της διατροφής»

IMIC 2011

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

03/02/2011